

Zeilen

De Jac P. op expeditie in de Lage Landen
Vakantietocht langs een kust vol verhalen
Een achterstag is niet zonder meer een goede antenne
Roerig orkaanseizoen op komst
Brandend verlangen om te vertrekken
Schoon schip met de BIM aan boord

JUNI 1996

6

F 7.90/158 FR 8 710966 009499

Met de Ali Baba, een door Van de Stadt ontworpen klassieker en zusterschip van Simon de Wits beroemde Tulla, vaart Jan Willlem Bos van de zomer naar de Canarische Eilanden om volgend jaar via de Azoren terug in Nederland te komen.

Brandend verlangen

Ieder jaar organiseert 'Zeilen' een avond voor lezers die huis en haard verlaten om voor een lange of een vaak onbepaalde tijd zeilend door de wereld te trekken.

We noemen ze 'de Vertrekkers'. Het zijn de mensen die hun dromen trouw blijven. Die de voorspelbaarheid van hun dagelijkse bestaan omruilen voor een blinde sprong in het onbekende. Als het reisvirus zich eenmaal heeft ingegraven in de geest van een zeiler, is hij niet meer te redden.

Geen schoonmoeder die hem dan nog thuis houdt.

Geen pensioenbreuk die hem op andere gedachten kan brengen.

Er is geen obstakel nog hoog genoeg om hem te stoppen.

'There are no problems, only solutions,' zong John Lennon.

Gewapend met een hoofd vol dromen en idealen worden de voorbereidingen resoluut en met grote hink-stap-sprongen doorlopen.

Linkerfoto boven: van de Rataplan, de 40 voets catamaran van Carla en Raymond Weber en hun zoon Yuri, is nog slechts een model te zien. Het schip is in aanbouw op een werfje in Chili.

Als de Tasman 48 van Van de Stadt van Ina en Aad Meijerink nog voor de herfst klaar is wordt het een rondje Atlantic met hun twee kinderen.

De vertrekkers kunnen zich deels beroepen op de goed gedocumenteerde ervaringen van zeilers die hen in de afgelopen jaren voorgingen. Dat zijn er inmiddels aardig wat. Naar schatting vertrekken zo'n dertig tot vijftig Nederlandse zeiljachten jaarlijks uit een van onze zeehavens om voorlopig niet terug te komen. Vijftien tot twintig jaar geleden waren wereldreizen per zeiljacht nog voornamelijk het domein van maatschappelijk onaangepaste zeezwerwers. Randfiguren die dikwijls zonder een cent op zak zeilend hun leven inhoud trachten te geven. Hier en daar in een haven een centje bijverdienend, zoekend naar betekenis, naar de essentie van het bestaan. We hebben er wat uitgezwaaid in de afgelopen jaren. Met van sloop-hout gebouwde bootjes, trap-pend op een in de kajuit gemonteerde fiets voor de elektriciteitsvoorziening, vijf grote stevige jongens

in een kleine boot, onverschrokken vrouwen die griezelige ankerplekjes in West-Afrika zochten... Het is een haast eindeloze rij bevlogenen.

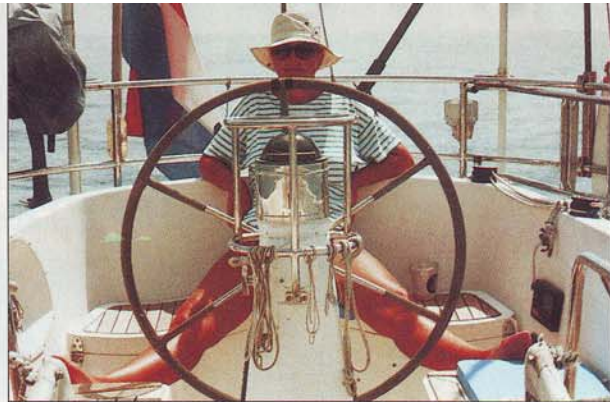
Ook dit jaar is het niet anders. Bevlogenheid is en blijft een centraal kenmerk van al diegenen die het hier voorlopig voor gezien houden. Toch doen de vertrekkers van de lichter 1996 het weer op hun eigen manier.

Generaties De vertrekkersgroep evolueert door de jaren heen. Zo was het in navolging van goeroe Bernard Moitessier een tijd lang grote mode om een plastic uitkijkkoepeltje op het kajuitdak te monteren. Het waren de dagen dat protestzanger Antoine, de Franse Bob Dylan, na het zingen van de uit twee akkoorden opgebouwde a-melodieuze hit 'Pourquoi, pourquoi, mon enfant, ces canones, mon enfant?' er de brui aan gaf en gewapend met gitaar er in een met Perzische tapijtjes behangen zeilboot vandoor ging. Chansonnier Jaques Brel was hem al voorgegaan en met zijn zeiljacht naar Hiva-Oa vertrokken om er, in de wetenschap van een naderende dood, zijn laatste jaren in een aards paradijs door te brengen.

De daaropvolgende generatie herontdekte het gebruik van de passaatzeilen. Een echte zeezwerwer herkende je aan de twee passaatbomen die langs het onderwant waren weggebonden en waarmee twee identieke hoog opgesneden voorzeiltjes naar twee kanten uitgeboemd konden worden. Zag je passaatbomen, dan wist je: hier heb je nu zo'n echte zeezwerwer.

Daarna volgde een generatie vertrekkers die hun klassiekers goed bestudeerd hadden. Moitessier, Herman Janssen, Kasemier, Chichester en andere klinkende namen stonden naast elkaar in de boordbibliotheek. De wijze lessen van de grootmeesters werden in praktijk gebracht op de hagelnieuwe schepen die voor het uiteindelijke vertrek speciaal werden gebouwd en uitgerust. Anachronistische zware langkielers met passaatbomen, koepeltjes en een windvaanstuurinrichting waren het logische gevolg van een groep zeilers die meer geloof hechtte aan de vooroordelen van hun goeroes dan aan de stand van wetenschap in de jacht-architectuur. De klant is koning, dus ontwerpers trokken keer op keer schouderophalend maar weer hun oude en achterhaalde ontwerpen uit

DE VERTREKKERS VAN LICHTING 1996 DOEN HET ANDERS

om weg te gaan

de la als er zich weer zo'n belezen toekomstige wereldzeiler aandiende.

Die tijd ligt nu definitief achter ons. Als we kijken naar de keuzes die de huidige generatie vertrekkers maken, dan valt op dat er met een grote variëteit aan schepen gevaren wordt. Plus dat traditie plaats heeft gemaakt voor overwegingen van rationele aard. Na de koepeltjes hebben nu ook de passaatbomen definitief afgedaan. Geen enkele vertrekkers anno 1996 heeft deze voorziening aangebracht op zijn schip. Ondenkbaar was het ooit om nota bene met een catamaran het ruime sop te kiezen. Een kwart van de vertrekkers maakt nu bewust deze keuze. Er wordt onontkoombaar en deels terecht zwaar geleund op de elektronica en op een boot is zelfs sprake van een geïntegreerd computersysteem dat de stand van de zeilen (wing-sails) automatisch aanpast aan de omstandigheden buiten.

Bij de huidige generatie

vertrekkers heeft traditie plaats gemaakt voor overwegingen van rationele aard. Na de koepeltjes hebben nu ook de passaatbomen definitief afgedaan

Veel in aanbouw

"Ons schip is een Prout Snowgoose catamaran, en natuurlijk nog niet klaar," legt Ine Meddens ons rustig uit. Zodra de zomervakantie voor de drie kinderen is aangebroken, wordt een begin gemaakt met een reis die hen in het eerste jaar nog op de Middellandse Zee houdt, maar daarna eigenlijk geen beperkingen meer kent. De *Tween* werd als casco gekocht. Er wordt nog druk getimmerd en gezaagd, terwijl het gezin er binnenkort definitief intrekt. Het lijkt Ben en Ine niet echt nerveus te maken.

Ook andere vertrekkers blijven broodnuchter onder de druk van schepen die nog niet afgebouwd zijn. Enkelen hebben hun schip nog in aanbouw en combineren straks maidentrip met het vertrek van de wereldreis. Anderen hebben een schip gekocht aan de andere kant van de Oceaan en zullen hun wereldreis waarschijnlijk bepakt en bezakt op Schiphol beginnen. Daartoe behoren ook Carla en Raymond Weber, die een door een Duits echtpaar bestierd werfje in Chili vertrouwen schonken. Hun ultramoderne, door Crowther ontworpen 40 voet catamaran nadert nu zijn voltooiing. De boot ligt dan al in de Pacific, dus dat is wel zo makkelijk. Het eerste jaar willen Carla en Raymond samen met hun vijfjarige zoon Yuri de langgerekte en dun

bevolkte kustlijn van Chili verkennen. Een gebied waar je nog nauwelijks een andere zeiler tegenkomt. In een daarop volgende periode staat een uitgebreid rondje door de Stille Oceaan op het programma.

Ook Rija en John van Logchem halen hun boot uit het buitenland. Zij hebben in Amerika de hand weten te

leggen op een inmiddels klassiek geworden twintig jaar oude Swan 47, die ze terecht de naam *Queen of Hearts* hebben meegegeven. Met dit schip zullen zij hun overal in de wereld uitgewaaierde volwassen kinderen met een bezoek vereren. Niks geen langkieler dus, maar een klassiek kottergetuigd wedstrijdschip dat van de modernste communicatiemiddelen wordt voorzien. Hun correspondentie verzenden en ontvangen ze via een elektronische postbus. De reis voert langs West-Afrika en Zuid-Amerika omhoog langs het continent.

Aad en Ina Meijerink willen met hun twee kinderen in een schooljaar een rondje Atlantic maken. Aan hun schip, een Tasman 48 van Van de Stadt wordt ook nog druk gewerkt. Gelijk nadat de boot klaar is worden de landvasten losgegooid. Tenminste, als dit nog lukt voordat de herfst intreedt. Anders moet de reis maar worden uitgesteld.

Ook Arth en Suzan Loos hebben hun vertrek gepland direct nadat hun schip van de werf in Engeland rolt. Hun *Angel B*, is een uitgesproken futuristisch schip. De ruim dertien meter lange trimaran is uitgerust met een vast vleugelzeil dat door een computersysteem altijd automatisch in de goede stand gezet wordt. Een dergelijke gedachte druist

Met de futuristische trimaran *Angel B* vaart Arth Loos zo de 21ste eeuw binnen. Hij vertrekt nog dit jaar naar het Caraïbische gebied en weet nog niet wanneer hij weer terugkomt.

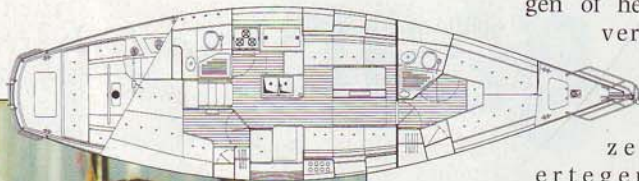
Foto's boven: met de *Queen of Hearts*, een klassieke Swan 47, gaan Rija (rechter foto) en John van Logchem bij hun kinderen op de koffie.

De stalen Calista, naar ontwerp van Koopmans sr., vertrekt met Brigitte en Wouter Kruijt (foto rechtsboven) en hun twee kinderen voor een reis van drie jaar.

lijnrecht in tegen alles wat zeezwerwers jarenlang in alle toonaarden uitdroegen. Het is een interessant experiment. Het is ongetwijfeld waar dat elektronische systemen inmiddels een niveau van betrouwbaarheid hebben bereikt, waarbij je je kunt afvragen of het ver-

zet er tegen nog wel hout snijdt. Het gemor van 'alt salts' over zoveel nieuwlichterij is wellicht zeer vergelijkbaar met dat van een negentiende eeuwse boer tegen de komst van de locomotief. We zullen zien. Het jaar 2000 staat voor de deur.

Carola van Alphen en Sjors van der Woerd hebben hun gloednieuwe J-42 op de valreep Felice gedoopt. De oorspronkelijk geplande naam Zeezicht deed te veel aan zeeziekte denken.

ze hun schip nog niet gezien. De hagelnieuwe moderne J-42 moet dan nog vanuit Newport, Rhode Island in Nederland aankomen. De plannen liggen klaar. In tegenstelling tot veel andere avonturiers wordt pas na een jaartje oefenen in de buurt met het echte reizen begonnen. "De naam van de boot zou 'Zeezicht' worden," vertellen ze ons, "maar vooral Engelsen blijken de naam met zeeziekte te associëren, en dat vonden we wat minder. We hebben haar dus maar op het laatste moment gewijzigd in Felice."

Veel kinderen Opvallend veel kinderen tellen we bij de vertrekkers van dit jaar. En waarom ook niet? Er is een tijd geweest dat we vonden dat ieder kind vooral recht had op Rust, Reinheid & Regelmaat en in dat rijtje hoorde het zeezwerfen niet echt bij. Tegenwoordige vertrekkers weten de zorg voor de kinderen op een uitstekende wijze te combineren met het reizende bestaan. Met behulp van schriftelijke cursuspakketten kan de schooleducatie gewoon door-

De Prout catamaran Tween wordt bemand door Ben en Ide Meddens en hun drie kinderen. Over de hele wereld hebben ze familieleden zitten, en die worden op de wereldreis allemaal opgezocht.

gaan, terwijl ze intussen een levenservaring opdoen die geen vergelijking kent. De toekomst is aan de wereldkinderen.

Bennie (9), Michiel (6) en Eva (4) Meddens krijgen aan boord les van hun ouders en als het bevalt willen ze zo'n zeven jaar blijven varen. Dan wordt het tijd om terug te keren zodat de oudste zoon, dan inmiddels 16 jaar, een hogere opleiding kan gaan volgen.

Rogier (18) en zijn broer Sven (15) Meijerink maken nog eenmaal een grote reis naar het Caraïbisch gebied met hun ouders, voor ze definitief hun vleugels uit zullen slaan. Er wordt een schooljaar voor opgegeven, maar er komt zoveel veel meer voor terug.

Jan-Willem (2) en Annemieke (1) Kruijt hebben het misschien nog niet helemaal in de gaten, maar ze zullen samen met hun ouders in een jaar of drie een wereldreis gaan maken in hun Koopmans 43 Calista. Met welke ervaringen ze zullen terugkomen, is nog ongewis. Zo heeft mijn eigen zoon van het Stille Zuidzee atol Malololailai vooral sterke herinneringen aan de heerlijke ijsjes die ze er verkochten. Het is anders dan zijn uiterst romantische ouders zich hadden voorgesteld, maar als je er goed over nadent niet minder waard.

De 5-jarige Yuri mag nog een jaartje wennen langs de Chileense kust, voordat zijn ouders met hem de Grote Oceaan zullen afschuimen.

En dan de kinderen Heijmerink. Harm (9), Jip (8), Mayke (5) en Pum (1) zijn in de gelukkige omstandigheid een paar ouders te hebben met een prachtige houten kotter, de *Zee-land*. De blank gelakte Colin Archer met zijn bruine zeilen was jarenlang een bekende verschijning op het zuidelijke IJsselmeer. Na een intensieve opknapbeurt zullen pa, ma en de kindertjes nog dit jaar beginnen aan een rondje Atlantische Oceaan.

"Werkelijk," zoals een van de vertrekkers het uitdrukte, "er is geen enkele reden om je droomreis uit te stellen tot je vijfenzestig bent."

Flip Dronkers

De door de beroemde kotterbouwer Bultjer gebouwde Colin Archer Zeeland van Rob en Annemarie Heijmerink en hun vier kinderen aan de vooravond van een rondje Atlantische Oceaan.